

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Høring – forskrift om endring i forskrift om utdanningsstøtte og forskrift om endring i forskrift om godkjenning for utdanningsstøtte i Norge

Vi viser til høring av forslag til endringer i forskrift om utdanningsstøtte og forskrift om godkjenning for utdanningsstøtte i Norge som skal gjelde fra og med studieåret 2021-2022. Nedenfor gir vi noen vurderinger og kommentarer til noen av forslagene. Forslag som ikke er nevnt, støtter vi uten kommentarer.

Til §§ 36, 68, 95 og 96

§ 36 andre ledd regulerer fem ulike ytelser som ikke blir gitt som foreldrestipend. Dette leddet sier likevel ikke at Lånekassen gir utstyrsstipend, tilleggs lån til søkere som 18 år eller eldre med barn under 16 år og tilleggs lån til søkere som er 30 år eller eldre, også til søkere som tar permisjon fra utdanningen. Dette er derfor uklart i dag, men det blir noe tydeligere med departementets forslag til presisering og nytt ledd i §§ 68, 95 og 96:

«Dersom søkeren har permisjon fra utdanningen på grunn av fødsel eller adopsjon, blir tilleggs lånet beregnet etter reglene i § 36 syvende ledd.»

Lånekassen foreslår å ta inn en presisering i § 36 andre ledd både for å tydeliggjøre i denne bestemmelsen at de ovennevnte ytelsene også blir gitt til søkere som har permisjon, men også for å tydeliggjøre at dette ikke bare gjelder de nevnte tilleggs lånene, men også utstyrsstipendet. Det er uheldig at tildeling av en ytelse kun følger av forvaltningspraksis, og ikke er regulert i forskriften:

Følgende lån og stipend blir likevel ikke gitt som foreldrestipend:

- a) utstyrsstipend
- b) tilleggsstipend til søkere med nedsatt funksjonsevne
- c) tilleggs lån til søkere som er 18 år eller eldre med barn under 16 år
- d) tilleggs lån til søkere som er 30 år eller eldre
- e) lån til skolepenger til utdanning som bare foregår på nett ved et lærested i et annet EØS-land enn Norge.

Søkere som har rett til lån eller stipend som er nevnt i bokstavene a, c og d, får lånet eller stipendet selv om søkeren tar permisjon fra utdanningen på grunn av fødsel eller adopsjon.

Til § 37 Foreldrestipend etter utdanningsperioden

§ 37 er ikke foreslått endret. Lånekassen ønsker likevel å påpeke en henvisningsfeil i første punktum som bør rettes for å unngå eventuelle misforståelser. I § 37 første punktum står følgende:

«En søker som fullfører en grad, og som får eller adopterer barn innen 7 måneder etter en fullført grad, har rett til basislån og barnestipend som foreldrestipend etter utdanningsperioden etter vilkårene i § 36 første ledd bokstav b–d, andre, tredje, fjerde, femte og sjuende ledd.»

§ 36 andre ledd regulerer hvilke lån og stipend som ikke blir gitt som foreldrestipend for en søker som får eller adopterer barn *i* utdanningsperioden. Siden § 37 sier at en søker som får eller adopterer barn *etter* utdanningsperioden, kun har rett til basislån og barnestipend som foreldrestipend, anses henvisningen til § 36 andre ledd som overflødig. Lånekassen foreslår at denne fjernes:

«En søker som fullfører en grad, og som får eller adopterer barn innen 7 måneder etter en fullført grad, har rett til basislån og barnestipend som foreldrestipend etter utdanningsperioden etter vilkårene i § 36 første ledd bokstav b–d, ~~andre~~, tredje, fjerde, femte og sjuende ledd.»

§ 65 Lån og stipend til reiser utenfor Norden

I forslag til § 65 andre ledd, før tabellen, står følgende: «Søkeren har rett til 65 prosent per region som lån og 35 prosent per region som stipend etter satsene i fjerde kolonne i tabellen under». I fjerde kolonne i tabellen står det imidlertid «Sum i studieåret 2020–2021». Lånekassen foreslår å endre dette til «Sats i studieåret 2021-2022» slik at dette blir likt med ordlyden før tabellen og også tabellen i tredje ledd.

Se for øvrig også kommentar til § 92.

§ 68 Tilleggs lån til søkere som er 18 år eller eldre med barn under 16 år

I departementets høringsnotat punkt 8 står følgende kommentar til forslag til endring i § 68, nytt andre ledd:

«Nåværende andre, tredje, fjerde og femte ledd blir tredje, fjerde, femte og sjette ledd.»

For ordens skyld gjør vi oppmerksom på at § 68 kun har fire ledd, ikke fem.

§ 70 Antall år med lån og stipend

Lånekassen foreslår en liten endring i departementets forslag til § 70 første punktum:

En søker har rett til lån og stipend til utdanning på som tilsvarer inntil 480 studiepoeng eller tilsvarende.

Dette for å gjøre det likt med andre punktum:

1 år med lån og stipend teller maksimalt 60 *studiepoeng eller tilsvarende* av den totale perioden søkeren kan få lån og stipend.

Det er ikke all utdanning som gir uttelling i studiepoeng. Vi mener dette blir mer tydelig ved å sette inn «eller tilsvarende» i første punktum.

Vi viser for øvrig til § 77 første og tredje punktum:

En søker som består *studiepoeng eller tilsvarende* i universitets- og høyskoleutdanning, får inntil 25 prosent av basislånet gjort om til utdanningsstipend.

Antall beståtte *studiepoeng eller tilsvarende* avgjør hvor stor del av basislånet som blir gjort om til utdanningsstipend.

Til § 77 Omgjøring til utdanningsstipend på grunnlag av beståtte studiepoeng

Departementet foreslår at søkere som tar videregående opplæring uten ungdomsrett, og som tar privatisteksamen i fag som de besto da de hadde ungdomsrett, ikke skal få gjort om lån til utdanningsstipend for de aktuelle fagene.

Lånekassen gjør oppmerksom på at denne ordningen som hovedregel kun vil omfatte søkere som har fått lån og stipend fra Lånekassen i den perioden hvor de hadde ungdomsrett.

Når en elev søker om lån og stipend, blir hun/han registrert som kunde i Lånekassen. Lånekassen mottar og lagrer eksamensresultater fra det tidspunktet hvor søkeren er registrert som kunde. For en elev som eksempelvis kun får lån og stipend til Vg1, ikke til Vg2 og Vg3, vil vi lagre eksamensresultatene fra Vg2 og Vg3, selv om søkeren ikke får lån og stipend disse to studieårene. Hvis en slik søker senere ønsker å forbedre eksamenskarakterer fra Vg3, med lån og stipend fra Lånekassen, vil søkeren ikke få omgjøring for de aktuelle fagene siden fagene ble bestått mens søkeren hadde ungdomsrett.

For en person som ikke har etablert et kundeforhold i Lånekassen, lagrer vi mottatte eksamensresultater i tre måneder før de slettes. En person som tar fag i videregående opplæring i en periode hvor personen har ungdomsrett, men som ikke søker om lån og stipend i Lånekassen innen tre måneder etter at vi har mottatt eksamensresultatene for henne/ham, vil dermed kunne få omgjøring for fag som hun/han velger å ta om igjen.

Lånekassen er usikker på om den foreslåtte endringen vil kunne føre til at elever lar være å søke om utstyrsstipend til videregående opplæring etter forskriftens del 2, da det økonomisk

sett kan være mer gunstig å få omgjøring av lån til stipend for forbedringsfag. Det er uansett viktig at departementet er klar over at dette kan bli en konsekvens av den foreslåtte endringen.

Til § 92 Lån og stipend til reiser i land utenfor Norden

I forslag til § 92 andre ledd, før tabellen, står følgende: «Søkeren har rett til 65 prosent per region som lån og 35 prosent per region som stipend etter *satsene* i fjerde kolonne i tabellen under». I fjerde kolonne i tabellen står det imidlertid «Sum i studieåret 2020–2021». Lånekassen foreslår å endre dette til «Sats i studieåret 2021-2022» slik at dette blir likt med ordlyden før tabellen og også tabellen i tredje ledd.

Lånekassen foreslår også en omformulering av siste punktum i departementets forslag til § 92 fjerde ledd:

Søkere som tar kurs som varer i mindre enn 4 uker ved de norske studiesentrene og instituttene i utlandet, har bare rett til lån til reiser. Lånet gis etter satsene i fjerde kolonne i tabellen med samme beløp som det samlede lånet og stipendet i andre ledd.

Til § 96 Tilleggs lån til søkere som er 18 år eller eldre med barn under 16 år

I departementets høringsnotat punkt 8 står følgende kommentar til forslag til endring i § 96, nytt andre ledd:

«Nåværende andre, tredje, fjerde og femte ledd blir tredje, fjerde, femte og sjette ledd.»

For ordens skyld gjør vi oppmerksom på at § 96 kun har fire ledd, ikke fem.

Vennlig hilsen

Kristian Hegertun
teamleder

Astrid Folkestad
seniorrådgiver